

УДК 343

Moroz A.O.

COMPARATIVE LEGAL RESEARCH OF THE CRIME OF THE INTERFERENCE INTO ADVOCACY'S OR PERSON'S REPRESENTATIVE ACTIVITY CRIME WITH THE SIMILAR ACTS IN THE CODES OF SOME FOREIGN COUNTRIES

A.O. Moroz

здобувач кафедри

кримінального права та процесу

ВНЗ «Національна академія управління»

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗЛОЧИНУ ВТРУЧАННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАХИСНИКА ЧИ ПРЕДСТАВНИКА ОСОБИ З АНАЛОГІЧНИМИ ДІЯННЯМИ В КОДЕКСАХ ДЕЯКИХ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ

Постановка проблеми. Питання, що стосуються порівняльно-правового дослідження злочину, передбаченого ст.397 КК України, з аналогічними злочинами деяких зарубіжних держав мають важливе значення для теорії кримінального права, нормотворчої діяльності, а також для правозастосовної практики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Порівняльно-правовим дослідженням злочину, передбаченого ст.397 КК України, з аналогічними злочинами деяких зарубіжних держав на фрагментарному рівні займалися такі вчені, як: В.І. Борисов, В.І. Тютюгін, М.І. Панов, М.І. Хавронюк, В.В. Сміх, Ю.В. Гродецький, В.А. Козак, Р.С. Орлов, О.Є. Ратутний, Є.В. Шевченко та ін. Проте, безпосередньо цій проблемі не приділялася увага, а тому ця проблема не знайшла свого належного вирішення на сьогоднішній час.

Мета статті полягає у здійсненні порівняльно-правового дослідження злочину, передбаченого ст.397 КК України, з аналогічними діяннями в кодексах деяких зарубіжних держав.

Основні результати дослідження. Перед правозастосовними органами стоїть завдання підвищення ефективності боротьби зі злочинністю, в тому числі з посяганнями на відносини, що забезпечують умови з охорони регламентованої законами та іншими нормативно-правовими актами правомірної діяльності захисника чи представника особи, пов'язаної з наданням правової допомоги або встановлених гарантій їх діяльності та професійної таємниці від

вчинення цьому у будь-якій формі перешкод. Проте, узагальнення практики правоохоронних органів, судів та аналіз матеріалів з опитування студентів юридичних вузів та інших фахівців у галузі кримінального права свідчить про те, що на практиці зустрічаються певні труднощі в застосуванні норм про кримінальну відповідальність за злочини, передбачені ст.397 КК України. Це зумовлено низкою факторів, до яких належать недоліки в конструюванні норм, передбачених ст.397 КК України, відсутні роз'яснення із застосування зазначеної статті. Низка проблем, зокрема об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт і суб'єктивна сторона злочинів, передбачених ст. 397 КК України, відмежування цього складу злочинів від суміжних та кваліфікація, у разі необхідності за сукупністю злочинів, продовжують залишатися дискусійними.

Вирішення цих та інших питань, поставлених перед нашим дослідженням, потребує поряд з юридико-логічним, історичним, соціологічним ще й системного і порівняльно-правового дослідження. Порівняльно-правовий метод дослідження щодо зазначеної проблеми майже відсутній. Разом з тим відомо, що порівняльно-правове дослідження в цій проблемі відіграє не тільки велику науково-пізнавальну роль, а й має прикладне значення. У цьому сенсі слід звернути увагу на ст.70 Римського статуту Міжнародного кримінального суду (1988р.), яка визначає злочином вчиненим умисно перешкоджанню збиранню доказів (на наше переконання ці положення відносяться до злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи) [1]. Це надасть нам можливість провести дослідження злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи (ст.397 КК України) і аналогічних діянь за кримінальним законодавством деяких зарубіжних держав у порівняльно-правовому аспекті – це один із конкретних засобів застосування діалектичного методу дослідження проблем, що нас цікавлять.

Користуючись вищезгаданим підходом до досліджуваної проблеми, доцільно розглядати її стосовно об'єктивних і суб'єктивних ознак злочину, передбаченого ст.397 КК України, і відповідних об'єктивних і суб'єктивних ознак злочинів за статтями зарубіжних держав, що вибрані нами для порівняння.

На цьому пошуку ми зіштовхнулися з певними труднощами, які свідчать про те, що у значній кількості кримінальних кодексів зарубіжних держав норми, що стосуються втручання в діяльність захисника чи представника особи відсутні. Про це свідчить аналіз кримінальних кодексів наступних держав: КК Китайської Народної Республіки [2, с.331-365], КК Республіки Польща [3, с.1-234], Кримінальне законодавство Норвегії [4, с.1-375], КК Латвійської Республіки [5, с.1-313], КК Голландії [6, с.1-510], КК Швейцарії [7, с.1-366], КК Австрії [8, с.1-144], КК Естонської республіки [9, с.1-262], КК Австралії [10, с.1-388], КК Федеративної Республіки Німеччини [11, с.1-524], КК Болгарії [12, с.1-298], КК Російської Федерації [13, с.1-240], КК Республіки Білорусь [14, с.1-474], КК Республіки Казахстан [15, с.1-466], КК Азербайджанської республіки [16, с.1-325]. Крім того, норми, що стосуються кримінальної відповідальності з втручання в діяльність захисника чи пред-

ставника особи по наданню правової допомоги також відсутні в КК Молдови, КК Албанії, КК Франції, КК Бельгії, КК Італії, КК Сан-Маріно [17, с.862-873].

Отже, маючи задекларований шлях до нашого дослідження, приступимо до його виконання. Цей шлях допоможе нам найбільш повно показати співвідношення нашого закону (ст. 397 КК України) з відповідними законами зарубіжних держав, а також виявити певні проблеми, що належить вирішити з метою вдосконалення чинного законодавства в зазначеній сфері (ст. 397 КК України), а також дає змогу на базі дослідження сформулювати уявлення про існуючі тенденції між вітчизняним і зарубіжним кримінальним законодавством з подолання цих соціальних явищ, одним з яких є указаний злочин. Так, аналіз діяння, передбаченого ст. 397 КК України, у попередніх статтях дає нам підстави стверджувати, що основним безпосереднім об'єктом цього злочину є суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони регламентованої законами та іншими нормативно-правовими актами правомірної діяльності захисника чи представника особи, пов'язаної з наданням правової допомоги або встановлених гарантій їх діяльності та професійної таємниці від вчинення цього будь-яких перешкод [18, с.57; 19]. Натомість, додатковим безпосереднім об'єктом цього злочину є суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони конституційних прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб [18, с.57; 19]. Натомість, ст.233-1 КК Японії «Підрив репутації і перешкоджання професійній діяльності», яка знаходиться у гл.35 за назвою «Злочини проти репутації і професійної діяльності» [20, с.80], свідчить, що основним безпосереднім об'єктом цього злочину є суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони репутації та належної професійної діяльності, якою користується інша особа та убезпечення її від підриву такої репутації (мається на увазі позитивної) та від перешкоджання її належної професійної діяльності, які можуть бути зневільовані шляхом поширення неправдивих чуток або за допомогою лукавства (підступництва). Додатковим безпосереднім об'єктом цього злочину можуть бути суспільні відносини, які забезпечують конституційне право особи на захист честі, гідності та реалізацію своєї професії. Порівняння цих об'єктів свідчить, що за ст.397 КК України охороні за основним безпосереднім об'єктом підлягають умови, що забезпечують правомірну діяльність захисника чи представника особи, тобто і як професійну діяльність, так і представницьку, а також встановлені законом гарантії діяльності захисника чи представника особи та професійної таємниці, яку виконує особа, яка є адвокатом. У той же час ст.233-1 КК Японії захищає умови, що забезпечують репутацію та належну професійну діяльність, якою користується інша особа, тобто більш вузьке коло стосунків (тут не враховується представництво особи, а також нічого не вказується стосовно гарантій діяльності та гарантій професійної таємниці [20, с.80]. Стосовно ж додаткового безпосереднього об'єкта за ст.397 КК України йдеться про охорону конституційних прав як захисника чи представника особи, а також прав фізичних і юридичних осіб. Натомість, відносно додаткового безпосереднього об'єкта, передбаченого ст. 233-1 КК Японії, йдеться про конституційні права особи, яка виконує професійну діяльність [20, с.80].

Аналіз зазначених відносин та її охорони свідчить, що положення національного законодавця щодо захисту суспільних відносин, що нами досліджуються, має значні переваги і не надлишково криміналізує діяння, які можуть бути врегульовані іншим законодавством.

У ст.231 Литовської Республіки, яка має назву «перешкоджання діяльності судді, прокурору, службової особи досудового розслідування, адвокату чи судовому виконавцю», в ч.1 цієї статті йдеться, що «той, хто в якій би то не було формі перешкоджав судді, прокурору, службовій особі попереднього розслідування, адвокату чи службовій особі Міжнародного кримінального суду виконанню посади, зв'язаної з розслідуванням і розглядом кримінальної, цивільної чи адміністративної справи, або перешкоджав судовому приставу виконувати рішення суду, - карається...», передбачена також відповідальність за перешкоджання діяльності адвоката нарівні з таким перешкоджанням діяльності судді, прокурора, службової особи Міжнародного кримінального суду, службовій особі попереднього розслідування тощо. Тут йдеться про описання в диспозиції цієї статті простих одиничних злочинів, серед яких міститься такий простий одиничний злочин, що нами досліджується, а саме перешкоджання адвокату виконувати свої функції, зв'язані з розслідуванням і розглядом кримінальної, цивільної чи адміністративної справи [21, с.120]. На відміну від положень ст.397 КК України тут основним безпосереднім об'єктом цього злочину (стосовно нашого інтересу) є суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони діяльності адвоката, з виконання функцій, зв'язаних з наданням правової допомоги під час розслідування і розгляду кримінальної, цивільної або адміністративної справи. Тут не йдеться про гарантії діяльності або гарантії професійної таємниці. Це свідчить, що положення українського законодавства є більш пріоритетним. Стосовно додаткового об'єкта, то тут є суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони конституційних прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб [21, с.120]. За додатковим об'єктом існує певною мірою співпадіння безпосередніх додаткових об'єктів з положенням ст.397 КК України.

У ч.1 ст.464 КК Іспанії, яка знаходиться в розділі XX «Злочини проти судової влади», зазначається, що «той, хто насиллям або залякуванням намагається прямо або непрямо вплинути на заявника, сторону або обвинуваченого, адвоката, прокурора, експерта, перекладача або свідка в процесі для того, щоб той змінив свою процесуальну позицію, карається тюремним ув'язненням на строк від шести до двадцяти чотирьох місяців. Якщо винний досяг своєї мети, покарання призначається ближче до верхньої межі санкції» [22, с.145].

У цій частині статті, коли йдеться про насилля щодо адвоката, то можна його порівнювати зі ст.398 КК України. А в тому випадку коли йде про залякування, коли вони не стосуються погроз (залякування вбивством, насильством, знищенням або пошкодженням майна), то ці положення можуть мати місце для порівняльно-правового дослідження. Маючи на увазі, що в ч.1 ст.464 КК Іспанії йдеться про дві форми прояву цього злочину, які проявляються в простих одиничних злочинах, і один з них, а саме, «залякування...адвоката» для того, щоб він змінив свою процесуальну позицію (є об'єктом нашого інтересу),

то й розглянемо його об'єкт [22, с.145]. Безпосереднім об'єктом цього одиначного злочину є суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони професійної діяльності адвоката у процесі. Це свідчить, що положення ст.397 КК України є більш сприйнятливими, на наш погляд, оскільки їх коло є більш широким.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ч.1 ст.397 КК України, проявляється: 1) у першій формі вчинення у будь-якій формі перешкод до здійснення правомірної діяльності захисника чи представника особи по наданню правової допомоги характеризується дією або бездіяльністю та часом вчинення злочину; 2) у другій формі прояву цього злочину (порушення встановлених законом гарантій діяльності захисника чи представника особи), а також у третій формі його прояву (порушення встановлених законом гарантій професійної таємниці захисника чи представника особи) характеризується дією та бездіяльністю [23, с.78]. Вчинення цих злочинів у зазначених трьох формах їх прояву шляхом дії або бездіяльності ми детально розглянули у публікації «Об'єктивна сторона злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи» [20, с.80], а тому повторювати ці положення, на наш погляд, недоцільно. Як ми вже зазначали, що злочин, передбачений ст.397 КК України, у першій формі його прояву має таку обов'язкову ознаку об'єктивної сторони, як час вчинення злочину, яка закріплює положення, що діянню винної особи за вчинення в будь-якій формі перешкод повинні кваліфікувати лише тоді, коли захисник чи представник здійснював свою правомірну діяльність по наданню правової допомоги [23, с.79]. Натомість, об'єктивна сторона цих злочинів у зазначених формах характеризується відповідно тими самими діями (для першої форми й часом вчинення злочину), але й які вчинені службовою особою з використанням свого службового становища [24, с.135]. За ст.233 КК Японії об'єктивна сторона злочину сформульована таким чином: «Той, хто підриває репутацію, якою користується інша особа, або перешкоджає його професійної діяльності шляхом поширення неправдивих чуток або за допомогою лукавства (підступництва...)». З цих приписів видно, що цей злочин вчиняється такими діями: 1) підрив репутації іншої особи; 2) перешкоджання його професійній діяльності; 3) спосіб вчинення злочину – це шляхом поширення неправдивих чуток, це шляхом підступництва. Нам уявляється, що положення цієї статті обмежує вчинення цього злочину шляхом лише дії та обмеженими способами. Крім того, підрив репутації можна регулювати цивільним законодавством. Тому положення українського законодавця є більш вдалим стосовно захисника чи представника особи та їх захисту. Японський законодавець не передбачив кваліфікуючу ознаку, чим не врахував індивідуалізацію кримінальної відповідальності та покарання різних за тяжкістю злочинів.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ч.1 ст.231 КК Литовської Республіки, яку ми відносимо до об'єкта нашого порівняння, характеризується: діями (дією або бездіяльністю); часом вчинення злочину. Так, діянню сформульовано в законі таким чином: «той, хто в якій би то не було формі перешкоджає...адвокату...», а час вчинення злочину позначений в законі

наступними словами: «...зв'язаної з розслідуванням і розглядом кримінальної, цивільної чи адміністративної справи...» [21, с.135].

Аналіз, проведений шляхом порівняння приписів ст.397 КК України та ч.1 ст.231 КК Литовської Республіки, свідчить, що положення об'єктивної сторони КК Литовської Республіки нашоухують нас на те, щоб більше деталізувати в КК України таку ознаку об'єктивної сторони, як час вчинення злочину, передбаченого ст.397 КК України.

Стосовно об'єктивної сторони злочину, передбаченого ч.1 ст.464 КК Іспанії, де йдеться про насилля або залякування, але стосовно адвоката, службової особи, де особа прямо або непрямо(побічно) могла вплинути на адвоката в процесі для того, щоб той змінив свою процесуальну позицію, свідчить, що така поведінка особи характеризується активними діями та часом вчинення злочину, то слід зазначити, що більш вдалим є її описання саме вітчизняним законодавцем [22, с.145]. Проте, положення ч.1 ст.464 КК Іспанії можливо використати для відповідної Постанови Пленуму Вищого Спеціалізованого Суду з розгляду цивільних та кримінальних справ.

У відношенні суб'єкта злочину, передбаченого ст.397 КК України. Відповідно до приписів ч.1 ст.22 КК України вік відповідальності за злочин, передбачений ст.397 КК України (у першій формі прояву), настає з досягання до моменту вчинення злочину з 16-ти років, оскільки іншого не передбачено в законі [19].

Таким чином, для злочину, передбаченого ст.397 КК України (у першій формі його прояву), суб'єктом злочину може бути фізична, осудна, приватна, неслужбова особа (громадянин України, особа без громадянства, громадянин іноземної держави), яка до вчинення злочину досягла 16-річного віку [25, с.115]. Натомість, суб'єктом злочину у його другій та третій формах, передбачених ч.1 ст.397 КК України, може бути як службова особа, яка не використовує своє службове становище стосовно захисника чи представника у своїй справі, куди мають залучатися такі особи, а порушує такі гарантії, розглядаючи інші справи, де ці особи не беруть участі у справі [25, с.15]. Тобто, це можуть бути лише домагання таких службових осіб, які працюють по іншій справі або всіх інших неслужбових і приватних осіб, які зобов'язані згідно законі не порушувати цих гарантій з наданням правової допомоги або не порушувати професійну таємницю [25, с.115].

Згідно ч.2 ст.397 КК України може бути суб'єктом цього злочину лише службова особа, яка при втручання у правомірну діяльність захисника чи представника особи, в том числі, і порушувала встановлені гарантії їх діяльності та професійної таємниці, використовувала своє службове становище [25, с.116].

Слід звернути увагу на те, що положення ст.233 КК Японії, ст.231 Литовської Республіки та 464 КК Іспанії не може бути використано для вдосконалення ст.397 КК України, оскільки термін, який використовують законодавці перерахованих держав «той» є надто загальним і не визначеним. Отже, більш привабливою є позиція в цьому плані законодавця України.

Суб'єктивна сторона злочину, передбаченого ст.397 КК України, характеризується виною у формі умислу [26, с.85]. Умисел для цього злочину може

бути лише прямий; мета і мотив цього злочину можливі різноманітні і не впливають на кваліфікацію злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи, але має значення для виду і міри покарання [26, с.85].

Аналогічна суб'єктивна сторона злочину передбачена ст.233 КК Японії, ст.231 КК Литовської Республіки та ст.464 КК Іспанії.

Висновки. На підставі проведеного дослідження ми дійшли до того, що порівняльно-правовий аналіз національного кримінального законодавства стосовно досліджуваного злочину з кримінальним законодавством деяких зарубіжних держав доводить, що: 1) такі дослідження корисні для тлумачення положень ст.397 КК України; 2) їх результати можна використати для кваліфікації аналізованого діяння; 3) такі дослідження є корисними для вдосконалення ст.397 КК України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Римский Статут Международного Уголовного Суда от 17 июля 1998г. // [www.un.org/ru.law/icc/rom_statute\(r\).pdf](http://www.un.org/ru.law/icc/rom_statute(r).pdf)
2. Уголовный кодекс Китайской Народной Республики 1 июня 1979г // Конституция и законодательные акты. Пер. с китайского. – М. : Прогресс, 1984. – С. 331–336.
3. The Polish Penal Code / Edited by candidate of Law, assistant professor A.I. Lukashov and D.S., prof. N.F. Kuznetsova; introduction by candidate of Law, assistant professor A.I. Lukashov and candidate of Law E.A. Sarkisova. – St. Petersburg: “Yuridicheskyy Center Press”, 2001. 2 234p.
4. Criminal Legislation of Norway / Edited and introductory article by Doctor of Law, профессорю – St. Petersburg: “Yuridicheskyy Center Press”, 2003. – 375p.
5. The Latvian Penal Code / edited and introduction by candidate of law A.I. Lukashov and candidate of law E.A. Sarkisova, translated from Latvian by candidate of Law A. I. Lukashov. – St. Petersburg: “Yuridicheskyy Center – Press”, 2001. – 313p.
6. Уголовный кодекс Голландии / Науч. ред. докт. юрид. наук, заслуженный деятель науки РФ, проф. Б.В. Волженкин ; пер. с англ. И.В. Мироновой. – 2-е изд. – СПб : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001. – 510 с.
7. The Swiss Penal Code / Preface by a member of the Council of Federation the Federal Assembly of the RF. N. Volkov; edited, translated from German, and introduction by Candidate of Law A.V. Serebrennikova; – St Petersburg: “Yuridicheskyy Center – Press”, 2002. – 366p.
8. Уголовный кодекс Австрии / Пер. с нем. канд. юрид. наук. А.В. Серебренникова. – М. : ИКД «Зерцало – М», 2001. – 144с.
9. The Estonian Penal Code / edited and translated by V.V. Zapevalov; introduction by candidate of law, assistant professor of St – PSU N.I. Matsnev. – St Petersburg: “Yuridicheskyy Center Press”, 2001. – 262p.
10. The Criminal Code Act 1955 of Australia / and preface by candidate of Law, Professor I.D. Kozocrkina, E.N. Trikoz; translated by E.N. Trikoz. – St Petersburg: “Yuridicheskyy Center Press”, 2002. – 388p.
11. The Criminal Code of Federal Republic of Germany / Edited and introduction by Doctor of Law, professor D.A. Shestakov, preface by Doctor of Law H. – H Sescheck; translation from German N.S. Rachkova. – St. Petersburg: “Yuridicheskyy Center – Press”, 2003. – 524p.

12. The Bulgarian Penal Code / edited by candidate of Law, assistant professor A.I. Lukashov; translated from Bulgarian by D.V. Milushave, A. I. Lukashov; introduction by Y.I. Aidarov. – St. Petersburg: “Yuridichesky Center – Press”, 2001. – 298p.

13. Уголовный кодекс РСФСР // история права. Сер. «Юриспруденция»: Учебное пособие. Вып. 13 / Сост. Р.Л. Хачатуров. – Тольятти, 2000. – 240с.

14. Уголовный кодекс Республики Беларусь/ Вступ. Статья А. Лукашова, Э.А. Саркысовой. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. – 474с.

15. Уголовный кодекс Республики Казахстан / И.И. Рогова. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. – 466с.

16. Уголовный кодекс Азербайджанской Республики / Науч. редак. предисловие И.М. Рагимова. [Пер. с азерб. Б.Э. Аббасово]. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. – 230с.

17. *Хавронюк М.І.* Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: [монографія] / М.І. Хавронюк – К. : Юрисконсульт, 2006. – 1048с.

18. *Мороз А.О.* Безпосередній об'єкт злочину, передбачений ст.397 КК України / А.О. Мороз // Юридична наука. – 2014. – №12. С.46 – 60.

19. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної ради України. – 2001. – №25–26. – Ст. 131.

20. Уголовный кодекс Японии / Науч. редактирование и предисловие докт. юрид. наук, проф. А.И. Коробеева. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2002. – 226с.

21. Уголовный кодекс Литовской Республики [текст] / Науч. редак. В. Павилониса; пер. с лит. В.П. Казанскене. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. – 474с.

22. Уголовный кодекс Испании / Под редак. и с предисловием докт. юрид. наук, проф. Н.Ф. Кузнецовой и докт. юрид. наук, проф. Ф.М. Решетникова. – М. : Изд-во «Зерцало», 1998. – 218с.

23. *Мороз А.О.* Об'єктивна сторона злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи / А.О. Мороз // Юридична наука. – 2015.– №4. – С.36–83.

24. *Мороз А.О.* Кваліфікуючі ознаки злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи / А.О. Мороз // Юридична наука. – 2015. – №7. – С.128–136.

24. *Мороз А.О.* Суб'єкт злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи / А.О. Мороз // Юридична наука. – 2015. – №4. – С.130–115.

25. *Мороз А.О.* Суб'єктивна сторона злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи / А.О. Мороз // Юридична наука. – 2015. – №11. – С.80–85.

Мороз А.О. Порівняльно-правове дослідження злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи з аналогічними діями в кодексах деяких зарубіжних держав

У статті розкриваються питання, що стосуються порівняльно-правового дослідження злочину втручання в діяльність захисника чи представника особи з аналогічними діями деяких зарубіжних держав.

Ключові слова: порівняльно-правове дослідження, втручання, об'єктивна сторона, захисник, представник.

Мороз А.А. Сравнительно-правовое исследование преступления вмешательства в деятельность защитника или представителя лица с аналогичными действиями в кодексах некоторых зарубежных государств

В статье раскрываются вопросы, касающиеся сравнительно-правового исследования преступления вмешательства в деятельность защитника или представителя лица с аналогичными действиями в кодексах некоторых зарубежных государств.

Ключевые слова: *сравнительно-правовое исследование, вмешательство, объективная сторона, защитник, представитель.*

Moroz A.O. Comparative legal research of the crime of the interference into advocacy's or person's representative activity crime with the similar acts in the codes of some foreign countries

The questions considering comparative legal research of the crime of the interference into advocacy's or person's representative activity crime with the similar acts in the codes of some foreign countries are shown in the article.

Key words: *comparative legal research, interference, objective side, advocate, representative.*

Стаття надійшла до редакції 26.09.2015.